

Crna Gora
VLADA CRNE GORE
Broj: 08-430/23-5324/2
Podgorica, 7. decembar 2023. godine

USTAVNI SUD CRNE GORE
Gospodin Budimir Šćepanović, predsjednik

PODGORICA

Vlada Crne Gore je, na sjednici održanoj 1. decembra 2023. godine, razmotrila **Inicijativu za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti odredbe člana 12 stav 1 tačka 4 Zakona o porezu na promet nepokretnosti („Službeni list CG“, br. 36/13, 3/23 i 28/23), koju je Ustavnom sudu Crne Gore podnio mr Vasilije Knežević, advokat iz Podgorice**, a Ustavni sud dostavio Vladi radi davanja mišljenja.

S tim u vezi, Vlada da sljedeće

M I Š L J E N J E

Podnosilac Inicijative navodi da je odredba člana 12 stav 1 tačka 4 Zakona o porezu na promet nepokretnosti („Službeni list CG“, br. 36/13, 3/23 i 28/23) nesaglasna s Ustavom Crne Gore, Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i Protokolom uz Konvenciju, kao i drugim međunarodnim ugovorima. Nadalje, ističe da je navedena odredba, kojom je propisano da porez na promet na nepokretnosti ne plaćaju lica, punoljetni državljani Crne Gore, s prebivalištem na teritoriji Crne Gore, koja prvi put stiču stambenu i zgradu ili stan, radi rješavanja stambenih potreba, za površinu koja iznosi do 20 m² po članu domaćinstva, pod uslovom da nemaju stambenu zgradu ili stan u svojini na teritoriji Crne Gore, odnosno da način na koji je koncipirana sa spornim „punoljetni“ predstavlja direktnu diskriminaciju maloljetnih lica, koja određenu imovinu stiču putem nasljeđivanja, poklona ili na neki drugi način, kao i da ovako koncipiranom zakonskom odredbom zakonodavac omogućava veći stepen zaštite i prava punoljetnim licima, a maloljetna lica u potpunosti uklanja iz domena tih prava, odnosno njihove zaštite. Takođe, ističe da je odredbom člana 9 stav 1 Zakona o nasljeđivanju („Službeni list CG“, br. 74/08 i 75/17) propisano da, na osnovu zakona, zaostavštinu ostavioca nasljeđuju: njegovi potomci, usvojenici i njihovi potomci, njegovi djedovi i babe i njihovi potomci, njegovi pradjedovi i prababe, a članom 69 stav 1 Porodičnog zakona propisano je da roditeljsko staranje podrazumijeva

odgovornosti, dužnosti i prava roditelja u svrhu zaštite i unapređenja ličnih i imovinskih prava i dobrobiti djeteta i obuhvata čuvanje, podizanje, vaspitanje, obrazovanje, zastupanje, izdržavanje, kao i upravljanje i raspolaganje imovinom djeteta. Podnosilac Inicijative napominje da se članom 6 Ustava jemče i štite prava i slobode, a članom 8 zabranjuje svaka neposredna ili posredna diskriminacija, po bilo kojem osnovu, pri tom je ova zabrana propisana i članom 14 Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama. Istovremeno smatra da, ukoliko se odredbe zakona i međunarodnih propisa tumače odnosno uporede s odredbom člana 12 stav 1 tačka 4 Zakona o porezu na promet nepokretnosti, Vlada ukazuje na neusklađenost, tj. da navedena odredba nije saglasna s odredbama Zakona o porezu na promet nepokretnosti i međunarodnih propisa.

U Inicijativi se navodi da se predviđanjem oslobađanja od plaćanja poreza na promet nepokretnosti licima, punoljetnim državljanima Crne Gore, s prebivalištem na teritoriji Crne Gore koja prvi put stiču stambenu zgradu ili stan radi rješavanja stambenih potreba, za površinu koja iznosi do 20 m² po članu domaćinstva, s tim da nemaju stambenu zgradu ili stan u svojini na teritoriji Crne Gore. Dakle, punoljetnim licima zakonodavac propisuje veći stepen „zaštite“, a za maloljetna ne propisuje ista prava odnosno zaštitu tih prava.

Dalje, ističe da se, shodno odredbi člana 4 stav 3 Zakona o porezu na promet nepokretnosti, prometom nepokretnosti smatra svako sticanje prava svojine na nepokretnosti. U smislu stava 2 ovog člana, sticanjem se smatra i nasljeđivanje i poklon, ali nijednim pravnim propisom ne upućuje se na ograničenje da maloljetno lice dobije poklon ili naslijedi ostavioca.

Podnosilac Inicijative smatra da se osporenom odredbom direktno diskriminišu maloljetna lica, koja određenu imovinu steknu nasljeđivanjem, poklonom ili na neki drugi način, koje je nerijetko, po mišljenju podnosioca Inicijative. Napominje da ova odredba u pravnom prometu inicira pitanja, npr.: ostvarivanje prava svojine i prava na zaštitu imovine, koje je garantovano članom 58 stav 1 Ustava i članom 1 stav 1 Protokola uz Evropsku konvenciju o ljudskim pravima, kojim je propisano da svako fizičko ili pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine.

Vlada smatra da nema osnova za prihvatanje podnijete inicijative.

Osporenom odredbom člana 12 stav 1 tačka 4 propisano je da porez na promet nepokretnosti ne plaćaju: lica, punoljetni državljani Crne Gore, s prebivalištem na teritoriji Crne Gore koja prvi put stiču stambenu zgradu ili stan radi rješavanja stambenih potreba, za površinu koja iznosi do 20 m² po članu domaćinstva, pod uslovom da nemaju stambenu zgradu ili stan u svojini na teritoriji Crne Gore.

Članom 6 Ustava propisano da Crna Gora jemči i štiti prava i slobode, da su prava i slobode nepovredivi i da je svako obavezan da poštuje prava i slobode drugih, a članom 8 stav 1 Ustava da je zabranjena svaka neposredna ili posredna diskriminacija, po bilo kojem osnovu.

Osnovni cilj oslobođenja od plaćanja poreza na promet nepokretnosti za lica iz člana 12 stav 1 tačka 4 Zakona o porezu na promet nepokretnosti, predstavlja olakšicu licima koja prvi put stiču nepokretnosti radi rješavanja stambene potrebe. Naime, navedena zakonska odredba odnosi se na punoljetna lica, i to ne iz razloga pružanja većeg nivoa zaštite tim licima, niti u cilju diskriminacije maloljetnih lica, već je razlog da ova lica imaju potpunu poslovnu sposobnost odnosno mogu samostalno odlučivati o svojim pravima i obavezama. Naime, odredbama člana 13 st. 1 i 2 Porodičnog zakona („Službeni list RCG“, broj 1/7 i „Službeni list CG“, br. 53/16 i 76/20) propisano je da se punoljetstvo stiče s navršenih 18 godina života, te da se potpuna poslovna sposobnost stiče punoljetstvom ili sklapanjem braka prije punoljetstva uz dozvolu suda.

S druge strane, maloljetna lica ne posjeduju potpunu poslovnu sposobnost i ne mogu samostalno odlučivati o svojim pravima i obavezama, time ni sticati imovinu na isti način kao punoljetna lica, usljed čega jasno proizilazi da se navedena zakonska odredba koja predviđa oslobođenje za punoljetna lica, na njih ne može primijeniti.

Stoga su neosnovane tvrdnje iz Inicijative da navedene odredbe nijesu saglasne s Ustavom ili Protokolom uz Evropsku konvenciju o ljudskim pravima.

Vlada, napominje da maloljetna lica mogu biti oslobođenja plaćanja poreza u slučaju nasljeđivanja i primanja poklona od strane ostavioca, saglasno članu 14 stav 1 tačka 4 Zakona o porezu na promet nepokretnosti. Naime, tom odredbom propisano je da porez na promet nepokretnosti kod nasljeđivanja, poklona i u drugim slučajevima sticanja nepokretnosti bez naknade ne plaća nasljednik prvog nasljednog reda, bračni drug i roditelj ostavioca, odnosno poklonoprimac prvog nasljednog reda i bračni drug poklonodavca. Imajući u vidu ovu zakonsku odredbu, koja predviđa oslobođenje od plaćanja poreza na promet nepokretnosti za sve nasljednike prvog nasljednog reda, koja su nesumnjivo djeca ostavioca, bilo da su ona punoljetna ili maloljetna, Vlada smatra i da je neosnovan navod iz Inicijative da važeće zakonsko rješenje predstavlja direktno diskriminisanje maloljetnih lica, koji određenu imovinu steknu putem nasljeđivanja, poklona ili na neki drugi način. Maloljetna lica koja nasljeđuju ostavioca ne plaćaju porez na promet nepokretnosti, kao ni u slučaju poklona nepokretnosti.

Imajući u vidu navedeno, Vlada predlaže Ustavnom sudu da ne prihvati Inicijativu.

PREDSJEDNIK
Mr Miloško Spajić

